
Saksnummer:
24-036660ASD-BORG/01

Oslo, 27.04.2024
2022-0922 HVA/HVA

Prosesskriv til Borgarting lagmannsrett

Ankende part: Natur og ungdom
Postboks 4783 Sofienberg
0506 OSLO

Prosessfullmektig: Advokat Asle Bjelland
CMS Kluge Advokatfirma AS
Postboks 1548 Vika
0117 OSLO

Ankemotpart: Staten v/Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Prosessfullmektig: Regjeringsadvokaten
v/advokat Henrik Vaaler
Postboks 8012 Dep
0030 OSLO

1 INNLEDNING

Det vises til ankende parters prosesskriv 26. april 2024. Denne side har redegjort for sitt syn på ankende parters forslag i sitt prosesskriv 26. april og viser til det.

I prosesskrivet punkt 3.1 og 4.3 kommer ankende parter for første gang med konkrete innvendinger til statens forslag til spørsmålsstilling og til faktumfremstilling i spørsmålsskrivet. Denne side har tidligere bedt om, men ikke fått innspill utover at de ankende parter generelt er uenige. Ankende parters innvendinger kommenteres derfor kort.

2 STATENS FORSLAG TIL SPØRSMÅLSSTILLINGEN (PROSESSKRIVTE PUNKT 3.1)

Det er ikke riktig at statens forslag til spørsmål nr. 1 og 2 bygger på at «at det bare stilles et begrenset antall konkrete underspørsmål» eller at disse ikke er «uttømmende» (prosesskrivet side 3). Statens forslag til spørsmål nr. 1 og 2 har ikke underspørsmål. De ankende parter viser i prosesskrivet ikke til generelle tolkningsspørsmål i saken som ikke omfattes av disse to spørsmålene. De ankende parter bygger tilsynelatende på at lagmannsretten allerede har bestemt at deres spørsmål skal stilles. Det har retten klart ikke gjort.

Til støtte for sitt forslag til spørsmål nr. 1 viser ankende parter til E-3/16 *Ski Taxi*. Den saken gjaldt spørsmål om det forelå en formålsovertredelse etter EØS-avtalen artikkel 53(1). Vurderingstemaet bestemmelsen gir anvisning på er vesentlig mer sammensatt og skjønnsmessig enn vilkåret «overriding public interest» etter vanndirektivet artikkel 4(7)(c).

3 STATENS FORSLAG TIL SPØRSMÅLSSKRIV (PROSESSKRIVET PUNKT 4)

3.1 Statens forslag til punkt 3

Ankende parter mener det ikke er behov for en «detaljert redegjørelse for faktum». Det er partene enige om. EFTA-domstolen må imidlertid få en dekkende beskrivelse av relevant faktum, jf. DAs veileder punkt 10.6. Det legger statens forslag opp til. Forslaget er heller ikke spesielt detaljert. Når den røde teksten i statens forslag fjernes (slik det legges opp til), er faktumfremstillingen på litt under fem sider. Ankende parters faktumfremstilling er derimot på syv og en halv side.

De ankende parter viser til to opplysninger i faktumfremstillingen i statens forslag punkt 3.2 som man mener ikke kan legges til grunn, da de etter sigende bygger på opplysninger fra Nordic Mining og ikke har grunnlag i vedtakene:

- Fotnote 13 (kjøperne av rutilen på Engebø): Ankende parter har i sine anførsler i spørsmålsskrivet vist til at kjøperen av rutilen fra Engebø er fra Asia. Denne side forstår derfor ikke at opplysningene om at det er inngått kjøpsavtaler, og hvor kjøperne befinner seg, skal være omstridt.

- Fotnote 14 (tallene på direkte ansatte på Engebø): Slik det fremgår av fotnoten, er tallet over ansatte bl.a. inntatt i NFDs vedtak om driftskonsesjon s. 21. Antall ansatte er her angitt til 106, og er basert på beregninger i 2020. Oppdaterte tall ble gitt av Kenneth Angedal under tingrettssaken (105 ansatte første 13 år, og 145 påfølgende 27 år). Denne side har ingen innvendinger om tallet 106 brukes i faktumfremstillingen, men bemerker at disse tallene aldri har vært omstridt mellom partene.

Ettersom ankende parter ikke har vist til andre opplysninger i statens faktumfremstilling, antar denne side det er enighet om at disse har tilstrekkelig forankring i vedtakene. Ankende parter har heller ikke vist til faktiske opplysninger man mener at mangler.

Det er ikke riktig at EFTA-domstolen ikke vil ha tilgang til vedtakene. Staten har foreslått at det tas inn link til de viktigste vedtakene i fotnote 1-3. Det kan også tas inn link til de øvrige vedtakene dersom retten ønsker det. Alle vedtakene ligger her: <https://fjordsoksmalet.no/dokumenter/> (under 'Vedtak i Engebøsaken').

Denne side setter pris på at de ankende parter nå har inntatt henvisning til tingrettens dom i sitt forslag til spørsmålsskriv. Det lå ikke inne i det siste utkastet denne side mottok fra motparten torsdag kveld (slik det ble tatt forbehold om i prosesskrivet 26. april).

3.2 Statens forslag til punkt 4-5

Det fremgår av statens forslag til punkt 4.2 både at presumpsjonsprinsippet gjelder og at det er en åpen ESA sak om gjennomføringen av vanddirektivet. Tilsvarende er forurensingsloven omtalt i punkt 4.1. Denne side forstår derfor ikke helt kritikken fra ankende parter her.

Hva gjelder fremstillingen av EU-retten i punkt 5, har utvilsomt både Joint Statement til EFTA-komiteens beslutning no 125/2007 og C-44/95 *Lappel Bank* rettskildevekt. CIS Guidance Documents er ikke bindende, men det vises ikke sjeldent til dette i praksis om vanddirektivet, se f.eks. Generaladvokatens uttalelse i C-301/22 *Sweetman* avs. 36. Kilden er derfor relevant.

• • •

Oslo, 27. april 2024

REGJERINGSADVOKATEN

Henrik Vaaler
advokat